

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	7

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΤΑ ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Κεφάλαιο Πρώτο Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

1. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: ΜΙΑ ΘΕΑΤΡΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ..	15
α) Εισαγωγή.	15
β) Ανάλυση του όρου	16
γ) Θεατροκεντρική διδασκαλία: μια στρατηγική.	17
δ) Η εφαρμογή της διδασκαλίας.	18
ε) Θα διδαχτεί έτσι όλο το έργο;	20
στ) Σύνοψη των παραπάνω	21
ζ) Οι αντικειμενικοί στόχοι της διδασκαλίας	22
η) Γενικές υποδείξεις.	25
θ) Μερικά ακόμη προβλήματα	27
1. Η υποδομή των διδασκόντων	27
2. Τα βοηθήματα	28
3. Ο χώρος	28
4. Η «ευταξία» των μαθητών	30
2. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ: ΕΥΡΙΠΙΔΗ <i>ΕΛΕΝΗ</i>	31
Εισαγωγή.	31
α) Προσανατολισμός της τάξης στο θεατροκεντρικό τρόπο διδασκαλίας ..	33
β) Γνωριμία με το όλο έργο (υπόθεση και δομή του)	34
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ <i>ΟΡΝΙΘΕΣ</i>	49
ΣΟΦΙΚΛΕΟΥΣ <i>ΑΝΤΙΓΟΝΗ</i>	56
Διδακτική προσέγγιση.	56
Γενικό σχέδιο διδασκαλίας.	57
Φάσεις διδασκαλίας.	57
Θεατρική προσέγγιση.	58

Προγραμματισμός της Αντιγόνης	60
Γενικά ερμηνευτικά στοιχεία για την Αντιγόνη	61
Α) Γενικά για τους ήρωες στις τραγωδίες του Σοφοκλή	61
Β) Αναλυτικά για τους ήρωες της Αντιγόνης	62
1. Ο Κρέων	62
2. Η Αντιγόνη	64
3. Η Ισμήνη	65
4. Ο Χορός	65
5. Ο Αίμων	66
6. Ο Φύλαξ	66
7. Ο Τειρεσίας	67
8. Η Ευρυδίκη	67
9. Ο Άγγελος και ο Εξάγγελος	68
Γ) Άλλα γενικά στοιχεία ερμηνείας της Αντιγόνης	68

Κεφάλαιο Δεύτερο

ΤΑ ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ

1. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ	71
2. ΤΑ ΔΥΟ ΚΥΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ	74
α) Το στάδιο της μελέτης	74
1. Το αντικείμενο της μελέτης των ομηρικών επών	74
2. Κύριος σκοπός του μαθήματος	74
3. Ανάλυση του όρου περιεχόμενο	75
Οι ήρωες των επών	75
i. Ο τρόπος ζωής τους	75
ii. Το ήθος τους	76
iii. Η ηθική αποτίμηση	76
iv. Η σχέση τους με τη μοίρα και τους θεούς	77
ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΟΙΡΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΘΕΟΥΣ	77
1. Πόσο αυτεξούσιος είναι ο ομηρικός άνθρωπος;	77
2. Ποια η σχέση του ομηρικού ήρωα με τους θεούς;	78
3. Σύγκριση με άλλες θρησκείες της εποχής και με το Χριστιανισμό	80
β) Το στάδιο της καλλιτεχνικής έκφρασης	81
1. Η απαγγελία	81
2. Η μίμηση	83
3. Η δραματοποίηση	83
4. Άλλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης	84
α) Η μουσική	84
β) Η διακόσμηση της τάξης με ομηρικό υλικό	85

5. Η χρήση οπτικοακουστικών μέσων	89
6. Οι δημιουργικές εργασίες	90
α) Καλλιτεχνικές ή τεχνικές εργασίες	90
β) Γραπτές εργασίες. Γενικά	91
γ) Περιγραφή παραστάσεων κτλ.	91
δ) Ημερολόγια	92
ε) Άλλες παρόμοιες εργασίες	92
στ) Ερευνητικές εργασίες	92
ζ) Εργασίες που προτείνουν τα παιδιά	94
3. ΕΝΑ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΟΜΗΡΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ..	94

Κεφάλαιο Τρίτο

Η ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

1. ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ	107
2. ΕΝΑ ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΑΡΧΑΪΚΟΥ ΛΥΡΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ... ..	109
3. ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΕΙΟΥ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ	114

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΑ ΠΕΖΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Κεφάλαιο Πρώτο

Η ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΗΡΟΔΟΤΟΥ <i>ΙΣΤΟΡΙΕΣ</i>	119
α) Η διδακτέα ύλη και οι στόχοι της διδασκαλίας	119
2. ΕΝΑΣ ΚΥΡΙΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΗΡΟΔΟΤΕΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ..	123
α) Η δραματοποίηση στη διδασκαλία του Ηροδότου	123
β) Αποσπάσματα για δραματοποίηση	124
γ) Ένα σχέδιο διδασκαλίας με δραματοποίηση	124
δ) Άλλοι τρόποι χρήσης της δραματοποίησης	128
ε) Η σιωπηρή εργασία – ένας τρόπος για ταχύτερη διδασκαλία	131
στ) Η «καλλιτεχνική» αφήγηση	134
ζ) Γενικά για τον προγραμματισμό μας	135
η) Εργασίες μετά τη διδασκαλία	135
θ) Γενική θεώρηση	136
3. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ «ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ: Ο ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ»... ..	138
α) Ερευνητικές εργασίες	138
β) Άλλοι τρόποι «καλλιτεχνικής» έκφρασης	143
γ) Η <i>άληθής ιστορία</i> του Λουκιανού	144
4. ΑΡΡΙΑΝΟΥ <i>ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ</i>	147
α) Κύριος στόχος διδασκαλίας	147

β) Διδασκαλία με δραματοποίηση	149
γ) Δημιουργία διαλόγων και δραματοποίηση	153
δ) Διδασκαλία με αφήγηση	154
ε) Γενική θεώρηση	154
5. ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΙ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ	155
Γενικά	155
A. ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	155
α) Στόχοι διδασκαλίας	155
β) Η δραματική αφήγηση	158
γ) Η δραματοποίηση	159
δ) Σύγκριση του ήθους των προσώπων της ενότητας Ξενοφ. <i>Ελληνικά</i> 2.3, 50-56	162
ε) Διδασκαλία κειμένου με ερωτηματολόγιο	165
στ) Η εισαγωγή και η γενική θεώρηση	167
ζ) Εργασίες: η δημοσιογραφική ανταπόκριση	167
B. ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ	168
α) Η διδακτέα ύλη	168
β) Οι στόχοι διδασκαλίας	169
Τα Κεφάλαια 70-81 (Ο εμφύλιος πόλεμος στην Κέρκυρα)	170
I. Η γλωσσική δουλειά και το πρόβλημα της μετάφρασης	170
II. Η ερμηνευτική εργασία	172
III. Η δημιουργική έκφραση των μαθητών	172
Η «Παθολογία» του πολέμου	175
Τα Σικελικά	177
I. Η διδασκαλία των Σικελικών ως «τραγωδίας»	177
II. Μεθόδευση της διδασκαλίας	181
III. Γενική θεώρηση	183
ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ Περικλέους Επιτάφιος	184
α) Γενικά	184
β) Οι διδακτικοί στόχοι	184
γ) Τρόπος διδασκαλίας	185
δ) Η ομαδική εργασία	186
ε) Γενική θεώρηση	187

Κεφάλαιο Δεύτερο

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

α) Η διδακτέα ύλη	189
β) Οι διδακτικοί στόχοι	189
γ) Η διδασκαλία των κειμένων	190
1. Η πρώτη παρουσίαση	191
2. Η πρώτη γνωριμία της νέας ενότητας	194

3. Η μετάφραση	194
4. Η ερμηνευτική ανάλυση	196
5. Οι εργασίες για το σπίτι	197
6. Ετυμολογικές ασκήσεις – το τηλεοπτικό παιχνίδι	198
7. Ο «τηλεοπτικός» διάλογος	199
8. Η δραματοποίηση	200
9. Το πρόβλημα του χρόνου	201
ΕΠΙΜΕΤΡΟ: Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑ	202
α) Η διάρθρωση του <i>Πρωταγόρα</i>	202
β) Το τέλος του <i>Πρωταγόρα</i>	204

Κεφάλαιο Τρίτο **ΤΑ ΡΗΤΟΡΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ**

α) Η διδακτέα ύλη	205
β) Οι σκοποί διδασκαλίας	205
γ) Προτάσεις διδασκαλίας	212
1. Διαγωνισμοί ομιλιών	212
2. Τελική αναπαράσταση	213
3. Διδακτική μεθοδολογία	214

Κεφάλαιο Τέταρτο **Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

1. ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	217
2. ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	217
3. ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	218
Α' Μέρος: Η διδασκαλία του κειμένου	218
α) Στόχοι	218
β) Εισαγωγή - Αφόρμηση	218
γ) Παρουσίαση του νέου	219
δ) Κατανόηση του κειμένου	220
ε) Σύνθεση	220
στ) Ασκήσεις	221
4. ΆΛΛΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	222
α) «Θεατρική ανάγνωση»	222
β) Άλλες μορφές «καλλιτεχνικής» έκφρασης	223
γ) Εικονογραφημένες ιστορίες	224
δ) Δημιουργικός χάρτης	226
ε) Η γλωσσική διδασκαλία	226
1. Ως προς τα λεξιλογικά – σημασιολογικά	226
2. Ως προς τα γραμματικο-συντακτικά στοιχεία	227

Κεφάλαιο Πέμπτο

**Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ**

	235
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.	241
α) Γενικά	241
β) Διδασκαλία με ερωτηματολόγιο	242
γ) Σχεδιαγράμματα από τα παιδιά	249
δ) Ερευνητικές εργασίες	252
ε) Έλεγχος της γνώσης	252
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	253